

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ VIII.

Олифантъ, Па. Четвертъ 29-го Ноембра 1900.

Число 45.

КАЛЕНДАРЬ.

Ноемберъ.	Ч.	Д.	С.
29	4.	Св. Ап. и бл. Матвей	
30	11.	Григорій чудотворецъ	
1	С.	Платонъ и Романъ	
2	П.	26. по Сом. Англ. и Варлаамъ	
3	15.	Григорій Десни. (Прир. Введ.)	
4	В.	Входъ въ Храмы Пр. Дѣвы	
5	С.	Филимонъ и Киприанъ	

ЗМѢТЬ.

Вѣдъ Редакціи. — Справы „Союза“. — Переглядъ тыждневый. — Народна каска. — Бѣдный челоуѣкъ, не естъ вѣдъный. — Не засыпаймо сыва. — Дошпел. — Кузьмъ Гривъ и Василь. — Нововки. — Посмертій вѣсти. — Сванюшн. — Фейластонъ. — Вражбѣ зъ подорожи. — Руско-амер. народна пѣни. — Для лашихъ дѣтей. — Венчина. — Оголошеніе.

Вѣдъ Редакціи.

Конецъ року ся зближае, проте каждый читатель нехай заплатитъ свой довгъ якъ найскорше.

Хто теперь прише намъ \$2.00 за „Свободу“ напередъ — тому будемо высылати еъ ажъ до 1-го януара 1902 року; значить, до конца сего року буде доставати еъ даромъ.

Новій книжки: „Руско-англійскій провѣдникъ“ 50 ц. „Капиталъ и праца“ 10 „ „Борба класъ“ и „Чому робѣтники організують ся“ 10 ц. Сі книжки повиненъ каждый Русинъ мати.

Присылайте замовленія вразъ зъ грошми на календаръ на рѣкъ 1901. Буде конштувати 50 центѣвъ, але и буде въ нѣмъ що почитати.

— Подасмо до вѣдомости вѣмъ нашимъ читателямъ, що ели кто податъ до „Свободы“ новинку, котра цѣкава для вѣсхъ Русинѣвъ, то за тое не муситъ платити нѣчого.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

До пп. секретарѣвъ и вѣсхъ членѣвъ „Союза“.

Старый рѣкъ вже кончить ся. Тому пригадуемъ вѣсхъ мѣсцевымъ секретарямъ, а тикожъ и вѣсхъ членамъ „Союза“, щобы зъ концемъ старого року не було жадныхъ задолженостей, т. е., щобы каждый членъ „Союза“ по довженъ, заплативъ. То гды не буде жадной баламуты и тогды нѣхто не може сказати: „що я не знавъ, що и кѣлько и довженъ“ и таке инше. Каждый членъ „Союза“ повиненъ знати, що, ели не заплатитъ за 3 мѣсяцъ до „Союза“, не достане запомоти. А по друге, ели члены точно платятъ свое мѣсячне тогды и запомота буде выплачувати ся регулярно и не буде наръкани. То, бачите, вѣсхъ залежитъ вѣдъ насъ самихъ: якъ собѣ газдуемо, такъ маємо.

Дальше, дало ся менѣ чути, а то, розумѣе ся, брехня, походитъ вѣдъ зловныхъ людей, що нѣбы то „Союзъ“ розпадае ся. Таке може выдумати лишь нѣкчемне сотворѣне, выродокъ, неприятель всего, що правдиве руске. Нашъ „Союзъ“ не лишь, що добре стоить, але розвивае ся, якъ найкраснѣйше. Такъ нашъ „Союзъ“, правда, має неприятели, а знаега чому? Тому, що називаеъ и естъ „Рускимъ Народнымъ Союзомъ“, то естъ, хлопцкимъ, робѣтничимъ товариствомъ. А суть еше, на жалъ, межъ нашими Русинами и то еше въ Америцѣ на вольной земли, такъ люде, що имъ

хлопъ — робѣтникъ, той рыпачъ працѣ, емердитъ и длатого они неприхильный напому народному праву и во-рускому „Союзу“ и. Но, то ничъ. Якъ той Англикъ каже: „never mind!“ (неверъ майндъ) и хлопъ, колисъ запануе. Та бо и належитъ ся ему тое право, бо вѣсхъ на вѣсхъ робитъ и вѣсхъ кормитъ! Але лишь тогды може до того прийти, колп буде въ „Союзѣ“, т. е. коли вѣсхъ хлопъ робѣтники злучитъ ся разомъ до купы, и лишь тогды показути свою силу. Такъ и мы вѣсхъ американскій Русины, ели приступимо вѣсхъ до „Руского Народного Союза“ покажемо свою силу и будемо въ своей власной хатѣ, а не на коморствѣ у другихъ!

Дальше повѣдомляемъ вѣсхъ мѣсцевыхъ секретарѣвъ, що грамоты, статуты и водзнаки будо розсылати сими днями. Правда, трошки за позно, але сему не я виненъ. Стало ся такъ, що челоуѣкъ, котрому препоручено грамоты и водзнаки поробити, захрувавъ и зъ той причины цѣла тая справа въ грамотахъ опоздала.

Чартеры тикожъ получаютъ братства передъ новымъ рокомъ.

Д. Пиръ
секретарь

Квитъ

на \$600.00, словами шѣстьсотъ дол., котрй я одержавъ яко посмертну запомоту по бл. п. Романъ Чуръ зъ касы „Р. Н. Союза“ въ имени оставшихъ сирѣтъ. За тая скорее выплачене складаю урядови „Союза“ сердечну подяку.

Кондратъ Урбанъ.

Jersey City, N. J. 19. нов., 1900.
ПРИ СВѣДКАХъ:
Дюнасий Голотъ,
Константинъ Кирѣвъ,

Переглядъ тыждневый.

Правыборы въ Галичинѣ вже зачали ся всюды, а разомъ зъ ними и страшенный надъжукитъ. Польска шляхта хоче еше хотъ оденъ разъ побѣдити, проте не перебирае въ средствахъ. По селахъ и мѣстечкахъ не оголопують речницѣвъ правыборѣвъ, комисарѣ зъѣзжаютъ на нихъ нечаяно (найчастѣйше дуже рано або въ ночи) а до того допускають до нихъ лишь самыхъ хрунѣвъ.

Въ многихъ мѣсцевостяхъ, где народъ свѣдомый своихъ правъ, водбувають ся правыборы лишь въ асистенциі войска и жандармовъ, а народъ попадае въ розпуку видячи скрайный терроризмъ.

При выборахъ въ мѣстечку Турецъ дня 5. с. м. дѣяли ся такіе шахрайства, що розлюченый загаль кинувъ ся на выборчу комисію и розогнавъ еи на чотыри нѣтры. Не лѣпше стоить сыва и по иншихъ околицяхъ, бо на 300 правыборѣвъ, котри до теперь зѣстали неперепроважены, майже половина повносила протесты неважности.

Однимъ словомъ здае ся, що надъ Галичиною зависла хмара деспотизму, а вѣсхъ правды страшно кривду еъють.

Два найдѣбнѣйшій бурскій генералы Вота и Девель злучили свои войска до купы и спѣльными силами не покоять Англійцѣвъ. Подъ мѣстечкомъ Standerton много хибувало, а англійскій генераль Френчъ бувъ бы доставъ ся до неволѣ.

Правда, що Бурамъ не досте вже поживы и амуниціи, але и ихъ ворогамъ ся война вже сильно дала ся въ знаки. Сотки миліонѣвъ доларѣвъ и десятки тысячъ людей стратили они до сего часу, а до укѣнчена войны далеко.

Наибольшого страха нагонять имъ теперь президентъ Траневалю Кругеръ, котрый дня 22. с. м. приѣхавъ до Франціи и своимъ богатствами, розвагою и розумомъ готовъ зрѣбити се, що Франція выповѣсть войну Англии. Вся людность Французка зъ одушевленемъ приняла вѣсхъ Куугера и водпрожуе ся Англійцямъ.

Главный командантъ американскихъ войскъ на Филиппинахъ генераль Магсатъ уживае вѣсхъ силъ, щобы здушити повстанцѣвъ, все однакъ даремно. Нема такого дня, щобы не приходило до меншихъ битвъ, а о тѣтній вѣсти доносить, що больша часть Филиппинцѣвъ дуже ворожо успѣблена до американскихъ рядѣвъ, проте постановила подѣ жаднымъ услѣвомъ не складати оружія.

Комисія для мировыхъ переговоровъ въ Хипахъ поступая горшъ жидо, котрый старе ся якъ наибольше выторговати и заробити. Хипцѣ суть вже тымъ переговорамъ сильно знеохоченый, набираючи що разъ горшого выображеня о Европейцяхъ. Гдѣкотры розважнѣйшій дипломаты предсказують, що наколи переговоры не скѣнчатъ ся въ коротцѣ, то вся людность Хипъ може повстати и зачати войну на жите и смерть.

Народна каска.

Якъ хто читае уважно нашу газету, то певно вычитавъ недавно про те, якъ наша газета поднесла гадку, щобы мы Заокеанскій Русины положили собѣ свою народну каску. Що то таке та народна каска и яка бы мала бути еи цѣль, а хотѣвъ бы коротко о томъ поговорити.

Добрый газда и дбаючи о свою родину, якъ принесетъ пейду домѣвъ (и не вступая до салюну) обрахуе докладно книжку зѣ сторону грошѣ на той довгъ, водложитъ грошѣ на рентъ, якъ не має власного дому, а прощай центы, якъ же якъ лишать ся, воддасть жѣнцѣ и каже: „возьми бабо сховай; — ту маешь 50 ц на церковь, 50 ц. до братава, 70 ц. до „Союза“, а \$5 занеси до банку, най тамъ лежить, бо хто знае, що насъ чекае. Можезновъ треба буде страйковати, може Боже боронити дитина захворѣе, а може и треба буде якыхъ пару центѣвъ до краю послати — на всякій випадокъ челоуѣкъ повиненъ мати пару центѣвъ. Не только такъ робитъ разумный газда, але и каждый тямучій самотный робѣтникъ. Грошъ на чорву годану каждый разумный челоуѣкъ водкладае.

А понеже и зъ родинъ и зъ самотныхъ складае ся кожда народность, котру называють Русинами, Поляками, Словаками, Нѣмцами, Англікама, Айришами и ин. то такъ, якъ робитъ порядный газда и проворный самотный челоуѣкъ, такъ вѣсхъно разомъ повинни поступати цѣлы народы, котри

становлять одну родину. Мы называемо ся Русины, газда нашъ называе ся свята Русь — а мы еи дѣти, то вѣсхъ еи борбничеры. Мы вѣсхъ жѣмо разомъ, говоримо одною тою самою рѣдною рускою мовою, одну и ту саму цѣбеню епѣваемо и сумну и веселу, одну думку думаемо: якъ бы намъ якъ найлѣпше на свѣтѣ велось. Одже мы собѣ найближшій, мы маємо свои питоменный справы, свои рѣдны потребности.

Такъ, якъ каждый челоуѣкъ, лишь собѣ годенъ помоги, а нѣхто чужій ему не поможе, такъ и мы Русины чи то въ Америцѣ, въ Канадѣ, въ Бразилии, чи навѣтъ въ старѣмъ краю, лишь саміи собѣ маємо и мусимо помагати, бо чужа помѣчь, то чужій кожухъ, що насъ не загрѣе.

Насъ на свѣтѣ велика сила Русинѣвъ — больше якъ 30 миліонѣвъ на Украинѣ и въ Галичинѣ и въ Америцѣ и въ Бразилии и въ Канадѣ. Народу насъ велика сила! Та що зъ того, якъ мы не маємо злуки, якъ мы жѣмо каждый про себе, якъ мы обѣдны. Намъ треба получити ся въ одну велику, сильную громаду. А вы ту въ Америцѣ знаете, що лучить людей въ одну сильную громаду, що робитъ силу? Нѣчо иншого только грошъ и еше разъ грошъ. Длатого, що вы знаете, я хочу вамъ сказати, что мы грошемъ годны зъединити ся, сполучити ся, а маючи грошѣ, мы скажемо свѣту отверто, отъ дивѣтъ ся. мы е такій народъ на свѣтѣ, що зведемъ ся Русины и мы гордимось тымъ славнымъ именѣмъ. Я вже сказавъ, що для злуки вѣсхъ Русинѣвъ треба грошей.

(Продовжене въ другой сторони).

ВРАЖБѢНІЯ ЗЪ ПОДОРОЖИ.

(Дальше.)

III.

Колы мы станули ногою на землю французку въ малѣмъ а бруднѣмъ, портовѣмъ мѣстечку Діерре, привитали насъ вперше малі дѣти, що бѣгали по улицѣ въ замараныхъ сорочкахъ. Простягали до каждого зъ насъ руку, щобы дати имъ грошей. Женщины тежъ нехарно повбѣрали зъ розхрѣстанными сорочками, а декотры зъ дѣтьми при грудныхъ сѣдѣли на деревѣ, гуторачи щось мѣжъ собою. Незабаромъ водѣжджавъ потягъ до Парижа, а що декотрымъ Американцямъ забавилось доконче пива, а розговоритись зъ французами не могли тай не вѣспѣли ще гараздъ познакомитись зъ французскими грошми, то-жъ вышло такъ, что за флянку пива поплатчували по два франки (40 цент.). Зъ того малъ не мало смѣху въ дорожѣ.

Крозъ вѣсхъ вагоновъ желѣзничихъ можъ було побачити подекуды навѣтъ такіе хатки якъ въ Галичинѣ: маленькы, нечепурны, пошиты соломою. Поля подѣлены на загѣнцѣ, воддѣлены вѣдъ еусѣднихъ межами. Видко були се власности поодинокыхъ людей, що певно неразъ намули собѣ чубы на тыхъ межахъ, коли оденъ другому зираръ яку екибу.

При входѣ на парижскій брукъ обступила насъ тма различныхъ агентѣвъ, що намагались завести насъ до готелѣвъ, а каждый захвалювавъ

свое якъ мѣтъ найлѣпше. Линивши накунки на желѣзничѣй стациі поѣхали мы повозкою до старого Парижа, де и замѣщали у одного англійско-родины. Слѣдующого дня оденъ Американецъ намагавъ ся доконче поѣхати на стацию по вѣсхъ клунки. Не помогли персвазіи, що не розумѣючи французской мовы не дойде до стациі, а тамъ не справити ся якъ треба. Вѣсхъ вперъ ся, обстаючи при своимъ, что бувъ бы великій скандалъ для Парижа, якъ бы вѣсхъ зблудавъ у нѣмъ зъ англійскою мовою. Може за якихъ 3 години вертае нашъ Американецъ и клене на чѣмъ свѣтѣ стоять.

„Ну якже жъ тамъ? Що сталося?“ пытають его, а сердце добродушно, зъ нетаеннымъ обуренемъ стае розказувати, якъ вѣсхъ блудивъ по улицяхъ, якъ пытавъ ся стрѣчныхъ людей, де желѣзничая стация, а каждый лишь вѣсхъ вѣсхъ, водворкнувъ щось по французски и водходивъ. Американцевъ стало вже того доброго забогато и вѣсхъ почавъ вступати по скленахъ и тамъ выпитуватись, але и тамъ его не порозумѣли. Въ одномъ скленѣ (сторѣ) хотѣвъ бути дуже чѣмнымъ и знявъ канелюхъ, просячи вказати ему стацию, але тамъ зачали зъ него смѣятись, а якійсь Французъ приступивъ до него, взявъ канелюхъ и засидѣвъ назадъ на голову. Доведеный вже до лютости, хопивъ ся послѣднего средства: миміки. Показувавъ передъ Французами колеса, вагоны, а опѣсля потеръ димонныи п зафучавъ, якъ еъ робитъ локомотива. Ажъ тодѣ его порозумѣли, прикликали новозку и справили на желѣзничу стацию.

„А что“, завважавъ я Американцевъ, „правда, что не мило мѣжъ чужими людьми, а ще, коли не знае ся ихъ мовы? А вы якъ смѣете ся

зъ нашихъ людей въ Америцѣ, коли они не можъ зговорити ся по англійски — они-жъ рожбучий люде, а ты якійсь интелігентъ.“

Звиджуючи выставу та мѣсто Американцѣвъ позатыкали въ дѣрки загортокъ американскій фляги, мовлявъ, у насъ республика, значить ся, мы собѣ потрохи ровня, то-жъ коли Французы познать, не будутъ зъ насъ только дерти. А Французы справдѣ познали ся на тыхъ водзнакахъ, бо по реставраціяхъ лупили зъ насъ подвойну цѣну, а за малу шклянку пива числили франка. Я запротестувавъ противъ тыхъ водзнакъ, а на случай непослуху, рѣшивъ ся водлучитись вѣдъ нихъ въ реставраціи. Якъ „бизнесовъ“ люде порозумѣли рацію моихъ словъ и поховали водзнаки.

Въ першій днѣ нашего побуту въ Парижи оглядали мы выставу. Занимала она простѣры 266 акровъ землѣ по обохъ берегахъ рѣки Сейны. Выстава може бути подѣлена на 5 головныхъ частей: 1) елизейскій поля, 2) площу инвалидѣвъ, 3) марсове поле, 4) трокадеро и 5) оба береги рѣки Сейны.

На поляхъ елизейскихъ была выставка штукъ красныхъ и огородничства.

На площѣ инвалидѣвъ згуртованный промыселъ штука, дорогихъ металѣвъ, хинскихъ товаровъ, кристалѣвъ, обставъ и т. д.

На полю марсовѣмъ выставленъ были продукты рольничства и индустрии взагалъ.

Трокадеро занимавъ выставки французскихъ и заграницныхъ колыоній, а по обохъ берегахъ Сейны были розличного рода забудованы.

На выставу было до 40 входовыхъ брамъ, а найкрасна и найголовнѣйша зъ нихъ была та, что веда зъ площѣ „de la Concorde“ на поля е-

лизейскій. Та брама була такъ збудована, що въ протягу годины могло перейти нею до 30 тысячъ людей. Складалася она зъ трѣхъ великихъ луковъ, що творили треугольникъ поддерживающій копулу, котрой верхъ мавъ 30 метрѣвъ вѣдъ землѣ. Свѣа брама освѣтлена була вечерами тысячами рѣзноколыѣровыхъ лампъ. На головнѣмъ луку вносилъ ся статуа мѣста Парижа въ новомъ костюмѣ. Тамъ находить ся павильонъ штукъ красныхъ, що занимае 32 тысячъ квадратныхъ метрѣвъ. На увагу заслуге мѣстѣ Александра III., а згаданный царъ положивъ подѣ него першій камѣнь въ р. 1896.

Велике заинтересоване на выставѣ будила такъ звана улица народѣвъ. По обохъ бокахъ той улицѣ стояли павильоны, побудованы въ стило, що характеризувавъ тѣ народѣ, до котрого належали. Въ кождѣмъ павильонѣ были окремый салѣ, назначеный на принятіе пануючого чи якого достойника даного народу, ели-бъ приѣхавъ на выставу. Знаходились тамъ такожъ творяи штуки и другіе продукты краевъ. Павильоны тѣ были: португальскій, италійскій, турецкій, перувійскій, перзкій, люксембургскій, Сполуч. Державъ, австрійскій, угорскій, Боснія и Герцеговина, Великоа Британія, Финляндія, Болгарія, Румунія, Греція, Сербія, Бельгія, Норвегія, Прусь, Импанія, Монако, Швеція. Найкрасна зъ тыхъ палатъ була италійска.

На марсовѣмъ поли — названѣмъ тому такъ, бо Марсъ бувъ въ старинности богомъ войны, а на томъ мѣстѣ стоить войско та войскова школа — помѣщенъ были павильоны машинъ, рольничства, електрики и т. д. На замѣтну увагу заслуге вежа Эйфель 300 метрѣвъ высока. Выстае она понадъ цѣлы Парижъ, а вечерами зъ

"SVOBODA"

(LIBERTY.)

The Little Russian Weekly,
published every Thursday
by the Svoboda Publ. Co.,
112 Jones Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished
on application.

Entered at Olyphant, Pa.
Post Office as Second Class
Matter.

"Свобода"

часопис для руского на-
рода в Америцѣ и органъ
"Р. Н. Союза", выходить
по тѣмъ днямъ въ Четверъ и
пятницѣ:

Въ Америкѣ на рікъ	\$2.00
" " " " " " " "	1.00
" " " " " " " "	50
" " " " " " " "	18
До старому краю на рікъ	\$2.00

Оплачивать газету треба всегда въ
горы (напередъ).

Адресъ:

"SVOBODA"

112 Jones Str. — OLYPHANT, Pa.

Грошѣ треба посылати въ
реджистрованомъ листѣ, або
черезъ экспресовый або поч-
товый money order (мани
ордеръ). Money order, то е
карточка, котру достанете
вѣдъ почтара або агента на
экспресовомъ офісѣ, пошлѣтъ
намъ, бо безъ того мы не
годимъ грошей достати.

Безъименныхъ дописей не при-
нимаю.

Хто хоче, чтобы его а-
дресъ зміняти, мусить по-
дати намъ, кромѣ нового,
такожъ свой старый адресъ.

Увага.

Хотѣи приступити до
"Союза" най посылають
вступне и мѣсячне до ка-
сiera:

Alex Shlanta,

Postmaster.

MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И уведомлять секретаря
подъ адресомъ:

D. D. Pyrez,

P.O. Box 355,

OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривде-
ний вѣдъ которого зъ уряд-
никовъ "Союза", нехай пи-
ше до предсѣдателя:
REV. A. BONCHENSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Н-р Д-в

(Продолженіе від стороны першою.)

Для того намъ гѣмъ Рус-
намъ треба мати свою на-
родну касу, щобъ мати гро-
шѣ на нашъ народный по-
требы. А тѣхъ народныхъ
потребъ у насъ Русинѣвъ
богато, пребогато, далеко
больше, якъ у такихъ на-
родѣвъ, котры мають свои
державы. Напримѣръ Нѣм-
цѣвъ мають свою державу.
Они складаютъ грошѣ по-
датками до головной касы,
тай тѣ грошѣ идутъ на ихъ
нѣмецкыя потребности. Нашъ Ру-
синъ въ Галичинѣ платятъ
податки красей, а тѣми по-
датками Поляки выплачу-
ють довги тѣхъ панковъ,
що обокрали касу и сами
поповѣшались и пострѣля-
лись. Наши Русины въ Га-
личинѣ платятъ державный
податки, а Поляки за тѣ
грошѣ вѣдновляютъ свои
Бавелѣ. Айришѣ не мають
свои державы, ихъ край
стогне вѣдъ ярмомъ Англіи,
они розпореный по цѣло-
му свѣту. Тотъ Айришѣ,
хоть они нынѣ вже все
говорятъ Англійскою мовою,
они нѣколи не забываютъ,
что они Айришѣ, они ма-
ють свою богатую народну
касу, они тою касою спо-
магають щедро свою поне-
волену батьківщину, они
своими фондами выслали
були сотки охотниковъ зъ
Америци на помѣчь Бурамъ
въ борбѣ зъ Англією. Такой
народный касу мають майже
все поневоленый народы. Суть
такой касы и у Поляковъ и
у Словаковъ и у Финлянд-
цѣвъ и у другихъ недер-
жавныхъ народѣвъ. Мы Ру-
синъ, хоть все позній Ива-
ны, мусимо конче разъ ро-
здумѣти, что и намъ треба
такой народной касы. Насъ
велика сила на свѣтѣ. При-
пустѣмъ, что насъ Русинѣвъ
въ Спол. Державахъ есть
200 тысячокъ. Возьмѣмъ, что
лишь половина тѣхъ Русинѣ-
въ складала-бы на рікъ
по 10 цѣт. — мы маємо
рѣчно \$10.000 въ народной
касѣ. Другимъ разомъ я хо-
чу ще обширѣйше пого-
ворити про ту дуже важну
справу.

Я стою за проектомъ ре-
дакціи "Свободы", щобъ за-
ложить народне товариствѣ
подъ именемъ "Заокеанска
Русь" и грошѣ збѣраны на
страйкъ вѣддати тому това-
риству, яко закладовый ка-
питалъ будучою народ-
ной касы.

Бѣдный

человѣкъ не есть воль-
ный.

Наш. William Dean Howells.

Якъ далеко може нынѣ
бѣдный човѣкъ зайти? Чи
його положене лѣпше, якъ
було? На сѣ питаня мож-
на легко вѣдповѣсти. Жа-
денъ човѣкъ не може пої-
ти далыне, котрый не есть
паномъ своею долѣ. Рѣдко-
сини, въ якихъ бѣдный люде
жють, полѣпились, та по-
ложене остало те саме. Имъ
не есть анѣ трохи лѣпше,
якъ тѣмъ бѣднымъ невѣ-
ликама въ часахъ панованя
Греції и Риму.

Край, въ котромъ мы ме-
шкаемо, есть дѣйстно дуже
красный, та могучий. Сей
край есть богатый въ духа
поступу та вынаходѣвъ, бо-
гатый првродою, та поло-
жене бѣдныхъ людей не
есть лѣпше, якъ положене
невѣльничковъ. Все, что край
сей давъ бѣднымъ людямъ,
зводитъ ся до сего, что они
мають теперь больше мѣ-
сяца, де себе можуть поштур-
ковать.

Мы привычали ся ма-
ловати Американця, котрый
въ потѣ своего чола заробляе
на хлѣбъ, та голосуе зѣ
своею партією якъ царя, и
казали йому себе за такого
уважають. Направду-жъ вѣдъ
леды може бути подобный
цареву, коли мусить на свое
жите заробляти у другото.
Одна хвилинка, въ котрой
вѣдъ може уважати себе за
пануючого, се хвиля, коли
вѣдъ голосуе, та сейчасъ по
голосованю вѣдъ мусить зъ
своею властію, на мѣсяцѣ
або и цѣлы роки розлучити
ся, не маючи права до тѣхъ
людей, котры будутъ про
него писати законы и ихъ
выконувати. Вѣдъ выбирае
вѣдъ голосуе, вѣдъ дае — и
«коли богачи не могутъ сво-
ихъ дарѣвъ для себе назадъ
забрати», то тѣмъ менче не
можетъ сего зробити бѣдняга,
котрый голосовавъ зъ своею
партією, а не мае что ѣсти.

Свобода, вольность тако-
го горожанина не можетъ бу-
ти такою, якою есть въ боль-
ше маэного. Вѣдъ не можетъ
свободно выбирати мѣжь
добрымъ а злымъ, вѣдъ не
можетъ себе посвящати для
другихъ, бо вѣдъ вже есть
посвященный. Вѣдъ не можетъ
бути участникомъ жадныхъ
корыстей та выгѣдъ, бо вѣдъ

жадной зъ нихъ не мае, и
не буде мати дѣти, доки
його матеріальный станъ не
полѣпшится ся. Вѣдъ нахо-
дитъ ся въ дикой конечности
самообороны, на стоишь
военной, чи то въ страйкахъ,
чи въ розрухахъ, чи въ пов-
станю, чи въ мордерствахъ.
Бѣдный човѣкъ се знае
(богатый того не знае), что
бѣдняга мае менче свободы,
якъ богачъ, такъ певно, якъ
певно знае, что богачъ мае
больше вѣдъ него грошей.
Бели вѣдъ мусить заробляти
въ другото, вѣдъ не можетъ
приходити, и выходити, ко-
ли вѣдъ хоче; вѣдъ не можетъ
ропоряджувати своимъ ча-
сомъ; вѣдъ не можетъ выби-
рати работы, яку бы хотѣвъ
робити, якъ се можетъ робити
богачъ.

Вѣдъ часто буває запря-
женный до работы ему не-
навищенной и мерзкой для
кого иншого, и то до такой,
яку каждый повиненъ роби-
ти самъ за себе. Човѣкъ
не можетъ бути вольный дѣти,
доки вѣдъ не есть незави-
симый. Якъ довго его жите
залежитъ вѣдъ прятностей
або зыску другого човѣка,
такъ довго вѣдъ не можетъ
бути независимымъ.

Наемникъ можетъ мати тѣ
все права, якы посяла дав-
ной мѣрки, зовѣмъ выстар-
жаютъ для «свободныхъ»
людей, мы навчали ся сю
мѣрку уважати за фальши-
ву. Наемникъ можетъ мати
право свободно говорити,
свободно друковати, свобод-
но молити ся, свободно го-
лосовати; але вѣдъ не можетъ,
якъ мужъ, уживити своего
права, хотѣи оно и консти-
туцію и законами всехъ
державъ есть бережне, коли
вѣдъ боить ся, абы другой
човѣкъ не вѣдобралъ йому
хлѣба.

Богато есть такихъ бога-
чѣвъ, котры нѣколи не вѣдъ
выжили-бы ся вѣдбирати сво-
имъ наемникамъ имъ запо-
рученъ конституційный пра-
ва, и богато есть такихъ
наемниковъ, котры бы рѣд-
ше померли зъ голоду, якъ
малы-бы зъ своихъ правъ у-
ступити.

Та невѣльничество однако
было невѣльничствомъ на-
вѣтъ беручи на увагу се,
что помѣжь властителями
невѣльничковъ были добры,
а помѣжь невѣльниками бу-
ли смѣлыя люде.

Перекл. П. Т.

Не засыпляймо справы.

Гадка утворена комитету
зъ американскихъ предста-
вительствъ всехъ угнетенныхъ
народностей живущихъ въ
Австрій, Нѣмечинѣ и Ро-
сиіи для выдавництва часо-
писи въ интересъ тѣхъ на-
родностей и зторганъзованя
вспольной оборонной акціи
въ Европѣ — найшла го-
рячихъ прихильниковъ по-
мѣжь тутешными Литвина-
ми. Не лишъ двѣ найваж-
нѣйши ихъ часописи „Lie-
tuvai“ и „Vienybe“, высказа-
лись прихильно о сѣй гадкѣ
и обѣщали помѣчь, але зрѣ-
били се такожъ часописи
другы, а навѣтъ поодинокы
люде, робѣтники въ своихъ
дописяхъ. Выравдѣ Словаки
и Поляки не зазначили же
своего становища въ сѣй
справѣ, але сподѣватись на-
лежитъ, что и они прнсту-
пятъ до спѣлки, бо-жъ и
ихъ доля не дуже лѣпша
вѣдъ напѣи, а чимъ боль-
ше народностей буде мати
представительствъ въ снмъ
комитетѣ, тѣмъ и его зна-
чѣне буде больше. Якъ бы
оно тамъ однакъ не было,
показуе, что справа ся
жива, что потреба такой ед-
ности конечна, та что люде
вѣдчуваютъ тое.

Для того кличемо: Враты
Русины, не засыпляйте семъ
такъ важной справы, але
покажѣмъ свѣту, что и мы
жѣмо. Першого января вѣдъ
буде въ Jersey City, N. J.
вѣче въ справѣ Еміграцій-
ного Дому. Бѣдмо тамъ гро-
мадно, а побѣчь полатодже-
ны справы Еміграційного
Дому, заснованый Народну
Касу и выберѣмъ комитетъ,
котрый зъ комитетамы дру-
гихъ народностей постараетъ
чимъ скорше о выдавницт-
вѣ, черезъ котре ширшии
свѣтъ дѣзнавъ бы ся не
лашь о нашихъ крибѣдахъ,
але такожъ о нашей исто-
рин, напѣи литературѣ, цѣ-
ломъ наймѣнь житю.

Коитъ выдавництва тако-
го мусѣла-бы покрывати кож-
да народность рѣвномѣрно.
Такъ само каждая народность
мусѣла бы мати въ газетѣ
свое певне мѣсце и своего
редактора, кромѣ, разумѣ
ся, одного начального ре-
дактора, спѣльногого.

Сподѣвати ся належитъ,
что комитетъ такъ зѣстануть
выбраны вже въ недалекой

будучности, такъ что вы-
давництво буде можна роз-
почати, хотѣи не зъ 1 мѣ-
януаромъ, то въ кождѣмъ
разѣ зъ 1901 рокомъ. На-
пѣио гадкою есть, что по
выборѣ комитетѣвъ націо-
нальныхъ повиннѣсь они
порозумѣти письменно безъ
всякихъ зѣздѣвъ, (а то для
заощаждения гроша, котрый
можно ужити на пось лѣп-
шого), и остаточно вырѣ-
шити планъ выдавництва, вы-
брати головного редактора,
та зачеркнути планъ спѣль-
ной работы яка малась бы
вести кромѣ выдавництва.

Вѣримо, что при доброй
воли, взаимной вырозумѣ-
лости и якѣй-такой подмо-
зѣ, гадка ся можетъ ле-
гко зѣйснитись та прине-
сти величезной корысти для
всехъ интересованныхъ, не
выключаючи и насъ Русинѣ-
въ. Тому не засыпляймо
справы!

Дописи.

Зъ Chicago, Ill.

Що до сколектованныхъ
грошей для страйкующихъ
годжусъ на вашъ проектъ,
бо то тѣлько початокъ бор-
бы. Теперь особливо, коли
видимо, что нашъ ворога
взяли край въ свои руки на
дальнѣй 4 роки и вооружа-
ють ся напротивъ насъ въ
имени „капитализму“ и
„трѣстѣвъ“ — намъ робѣт-
никамъ такожъ не снати и
не сидѣти зѣ заложенными
руками, але вооружитись
треба. Лишь всѣмъ силами
въ имя братекон лю-
ди и въ имя права, котре
намъ сама природа надала,
зможемо сквнута зѣ себе
ярмо та перестати разъ на
всегда бути робучою худѣ-
ломъ, орудиємъ до збиваня
миліонѣвъ.

Годѣ спускатись намъ на
чужу помѣчь. Намъ тре-
ба еднѣсти! Намъ треба
силы! намъ треба борбы! а
передъ всемъ просвѣтити!

Не досѣтъ працювати слѣ-
вомъ, але треба працювати
дѣломъ. А дѣло безъ грома
мертве, бо грѣшь е на разѣ
силою свѣта, а каждая на-
вѣтъ найкрасна гадка непо-
перта грошемъ остане мер-
твою. Одже намъ конечно
потрѣбна е кас а народ-
на!

А. И. Дубинский.

Зъ Wickhaven, Pa.
Насъ Русинѣвъ есть тутъ
около 50, а въ тѣхъ 50 мо-
же знае 15 читати. Суть
межи нами люде порядны,
а суть и такі, что трудно
ихъ до чего доброго намо-
вити. А о просвѣтѣ то труд-
но такому и споминати.
Дежъ бы вѣдъ дѣвъ за га-
зету два доллара на рікъ!
Тажъ рѣнь за тѣми цѣна-
ми, чтобы давъ на просвѣту
самъ собѣ, то ажъ и на там-
той свѣтъ бы пошѣвъ пла-
чучи... Вирѣчимъ его чита-
не мерзѣтъ. Вѣдъ лишь дѣ-
вѣть ся на выгяды (вѣдка
га дверѣ, бо вже часъ,
ще пива не везе, (бо у насъ
пиво розвозить по домахъ).
Правда декотры читають
„Вѣстникъ“ зъ „Соедине-
нія“ и польскій „Тигодникъ“,
и мають лѣпшии зыскъ зѣ
тѣхъ газетъ якъ я зъ „Сво-
боды“, бо закимъ они 20
словѣ до купы зложатъ, то я
зъ той часъ цѣлу „Свободу“
прочитаю.

Будайте здоровы.

А. Г.

Зъ Manila, P. I. Oct. 15th 1900.

И Американцѣ учатъ ся якъ
керпѣцѣ шити.

Коли я ще бувъ молодой,
тато мой все мене нача-
нявъ, чтобы учитись шити
керпѣцѣ. Я зѣ охотою нѣко-
ли не бравъ ся до работы,
тое ремесло здавало ся менѣ
до нѣчого. Але одного разу
тутъ на Филиппинахъ при-
помнувъ я собѣ его, коли
мы мышировали по горѣхъ,
а черевники ся намъ зовѣмъ
подерли. Декотры остали
цѣлкомъ босы, а мѣжь ними
бывъ такожъ и я. Купити
не можъ было нѣгде, одже
иншомъ рады не было хѣби
дерти торбы. Але жадень
не могъ на жадень спѣсѣбъ
зѣ того что-бъ зробити, что-
бы зѣдѣти на ногу.

Я самъ застановивъ ся
надъ торбою, якъ наразѣ
пришла менѣ гадка кер-
пѣцѣ. Задавъ порѣти тор-
бу, другой жонѣмъ обу-
тили мене и дѣвѣтъ ся,
что я буду робити. Нарѣ-
завъ зѣ шкѣры ремѣцѣвъ
и о хвильку керпѣцѣ гото-
вый. Назмѣтывали менѣ тутъ
больше торбы и просить
мене, чтобы имъ шити. Ко-
ли менѣ ся вже сприскрѣла
тая работа, то зачали шити
самы приирающіеся на мой
и хвалили мене за штуку.

Фенко Коханъ.

НА ПЕРЕСТУДЖЕНЕ ПОМА-
ТАЮТЬ ВѢ ОДНОМЪ ДНИ

Laxative Bono Quinine Tablets.

Бели не помогутъ каждый антваръ
зерне намъ грошѣ. Подѣтъ E. W. Grove
е на кождѣмъ цуделу. 25 цѣт.

вершка си пущаютъ снопы электричного свѣтла
понадъ мѣсто.

Трокадеръ посвячене було на выставки паві-
льонѣвъ такъ французскихъ колыонѣвъ якъ и дру-
гихъ державъ.

Въ павильонѣ пресы (часописей) наибольше
было чешскихъ и словацкихъ часописей, а зъ рус-
кихъ завважати можъ було тѣлько часописѣ
„Дѣло“. Литовцѣ, хочъ якъ малый народѣ, за
зубиранѣ грошѣ въ Америкѣ, мали свой паві-
льонъ, литовску хату и тѣмъ показали свѣтови,
что они жють и не боить ся нѣгу російского
уряда, а руско-украинскій народъ, что числитъ
больше якъ 30 миліонѣвъ, не спромѣтъ ся на
чтось подобного.

Описувати подробно цѣлу выставу значи-
ло-бы тѣлько, что написати цѣлу книжку про
все тѣ здобутки цивилизаціи, якы Франція и все
свѣтвой державы показали свѣтови.

Найслабше вышлѣи все тѣ чуда, что мали
завидувати всехъ. Розписувано ся про нихъ по
всехъ часописяхъ заграничныхъ, чтобы въ той спо-
сѣбъ знадати на выставу якъ наибольше гостей.
И каждый спѣшнѣвъ, чтобы побачити оптичный
павильонъ, подорожъ вѣдъ свѣта, море и по-
творы морскы и т. д., але все се було лишь
гомбогомъ. Щось красшого зѣ злуды можна по-
бачити въ Нью Йорку, а то деколи и по провин-
ціальныхъ мѣстахъ Америци.

Наоколо выставки була ще рухомѣ платфор-
ма, на котрой можъ було стояти и оглядати все
выставой забудовани. Одна зѣ тѣхъ платформъ
пирицѣ пориналась скорше, а другая иажше не-
меша порушалась повольнѣйше.

Богато лѣкавого и поучающего можна огля-
дати въ самомъ Парижѣ, або ишо за мѣстомъ.
И такъ:

Площа „de la Concorde“ належитъ до най
краснѣхъ въ Парижѣ. Простягаеся она мѣжь го-
родомъ Туйлерѣвъ а полями елизейскими. Тамъ
знаходить ся обеліскъ 76 стѣпъ высокій и фонтанъ
а на тѣмъ мѣсци въ р. 1793 подчасъ револю-
ціи за панованя террору, поставили гильотину,
на котрой стинали головы тѣмъ, хто такъ не
думавъ якъ сего бажали проводирѣ террору. Пер-
шими жертвами тѣи гильотины були король Лю-
довикъ XVI. и Марія Антонѣйна. Мѣжь январѣмъ
згаданого року а майомъ 1795 р. стято понадъ
2 тысячѣ людей. На тѣй площѣ розтаборились
такожъ прусскій войска, коли въ р. 1871 заняли
Парижъ. Дня 14. юлія с. р. вѣдбулась тамъ урѣ-
чищность на памятку збуреня Бастилія, давной
взяницѣ. Цѣла площадь формально горѣла тыся-
чами лимпѣонѣвъ, а въ городѣ Туйлерѣвъ поу-
ставляно браны зѣ литучныхъ огнѣвъ. Коли
запалено тѣ огнѣ, цѣла брама запалала рѣзно-
кольтровыми свѣтлами зѣ написамъ „най же ре-
публика“. Тысячѣ народа, что забралъ тамъ
приглядатись тѣй урѣчищности, выдавали окрики
въ честь Франціи. Шасте, что вѣчно вышлѣи
мы зѣ того мѣсца, бо опѣсля, въ наватѣвъ згину-
ло кѣлька людей, а богато покарѣченныхъ вѣдвѣ-
зли до шпиталѣвъ.

По правѣй рудѣ площѣ „de la Concorde“,
йдучи вѣдъ рѣки Сейны есть городъ Туйлерѣвъ.
Перше стояли тамъ палата, а въ р. 1871 подчасъ
революціи зѣстала збурена. Въ тѣмъ городѣ есть
богато мармуровыхъ памятникѣвъ и грунь голо-
вно дѣла новѣй рѣзбы.

По лѣвомъ боцѣ есть наибольше уживанный
до проходѣвъ паркъ такъ званный „елизейскій по-
ля“, де находить ся богато реставрацій и мѣсць
до забавы.

Такимъ снмымъ мѣсцемъ до проходѣвъ есть
бульонскій лѣсокъ.

Найважнѣйшимъ и гѣднымъ уваги будын-
комъ Парижа есть „Louvre“. Есть се величе-
зний четвероугольный будынокъ, что мѣститъ въ
собѣ богатства птуки и науки. Щобъ все до-
кладно оглянути потреба немало часу. Въ пар-
терѣ находятъ ся рѣзбы старинной и новой
штуки та рѣзвѣнцѣ. На першѣмъ поверѣ
мѣстятъ ся образы старинны и новы, бронзы и
т. д. На другѣмъ поверѣ есть этнографічний
хвнскій музей та розлачного рода образы.

Найбольшою и найкрасшою церковью не-
лишь Парижа, але цѣлого свѣта, есть катедрѣ
„Notre Dame“, - что можетъ помѣстити 20 тысячѣ
народа. Зѣстала она побудована въ 1173 и пере-
ходила розлачну судьбу. Подчасъ першою рево-
люціи ушкоджена, а опѣсля перемѣнена въ „свя-
тыню розуму“, але Наполеонъ I. привернувъ ѣй
назадъ первѣстне назначене. Въ р. 1871 подчасъ
революціи замѣнена була на войсковый магазинъ
а теперь опять вѣдправляють ся въ нѣй бого
служеня. Богатою орнаментикѣ, рѣзбѣ, памя-
тникѣвъ заповняють нутро церкви.

Дуже памятковымъ мѣсцемъ для Французѣвъ
е площадь Бастилія. Тамъ стоявъ замокъ, что по-
зѣйшѣне оберено его на вязницю, де згинуло
немало невинныхъ людей. Коли выбухла рево-
люція народъ збуривъ той фортъ, а офицерамъ
повѣднѣвъ головы и обнесни по мѣстѣ. На
тѣмъ мѣсци стоить теперь памятникъ, что пред-
ставляе генія свободы, котрый стоить на кули
и держитъ въ одной рудѣ птаха, а въ другой
ланцѣ невѣльничства.

Гѣднымъ уваги есть гробовець Наполеона I.
цѣсаря Французѣвъ. Мошѣ его спочиваютъ въ
„базилѣцѣ инвалідовъ“ въ крѣпѣ 22 стѣпъ глу-

бокой а 36 стѣпъ въ промѣрѣ. Въ тѣмъ поглу-
бленю стоить саркофагъ, что мѣститъ въ собѣ
мошѣ Наполеона. На вступѣ до склепѣня выпи-
ти слова цѣсаря: „Бажая, чтобы мои останки
спочинули надъ берегами Сейны, посередѣ фран-
цузкого народа, котрый я такъ горячѣлюбивъ.“

Хто бувъ въ Парижѣ той певно не пожаде
цента, а поѣде до мѣста „Versailles“. Тамъ на
горѣ стоить замокъ, меншкае давныхъ королѣвъ
Франціи. Той замокъ побудувавъ король Лю-
довикъ XIII. а Людовикъ XIV. розширивъ его и
прикрасивъ. Въ р. 1837. перемѣнено его на исто-
ричный музей, въ котромъ зѣ цѣнныхъ образѣвъ
читати можъ исторію Франціи. Мѣсце се памя-
тково для каждого Француза. Тамъ умеръ король
Людовикъ XIV. въ 1715 р. Людовикъ XV. умеръ
въ 1775, Людовикъ XVI., что стили ему голову
на гильотинѣ 21 января 1793 р., вытягнули его
силою зѣ тѣи палаты въ 1789 р.

Подчасъ революціи 1795 р. сеес палату за-
мѣнили въ робѣтню оружя, а въ 1815 р. Пруса-
ки зрабували ея.

Пѣсля упадку цѣсаря Наполеона I. палату
запимали Людовикъ XVIII., Кароль X. и Лю-
довикъ Филиппъ. Въ р. 1835 Наполеонъ III. при-
нимѣвъ тамъ англійску королевѣ Викторію. Въ р.
1871 палату заняли прусскій войска, а Вильгельмъ,
король прусскій, проголосивъ ея тамъ цѣсаремъ
Нѣмечины. Пѣсля уступленя нѣмецкихъ войскъ
палату заимало републиканскѣе правительство
ажъ до 1880 р. почѣмъ перенесло ея до Парижа.

За палатою иде величезный паркъ, старанно
удержуваный. Серединою вѣдъ палаты перетѣ-
нае дорога амфітеатральна споховата, на котрой
суть басейны зѣ водою, а въ нихъ группы грец-
кихъ та римскихъ богѣвъ. За тою дорогою есть
озеро, а за нимъ дѣвъ вѣлѣвъ, одна зѣ нихъ
зѣе ся великій „Tranion“, а друга малый

Кумъ Гриць и Василь.

Василь: (уже под охотой): — Надрукували, навѣть той листъ, що я до нихъ написавъ надрукували Тота «Свобода» висмѣває мене во веѣмъ. А мой тато бунт вѣломъ, моя мати старшю сестрицею, я самъ служивъ цѣсаревѣ ажъ три роки, я....

Гриць: — Отъ лѣпше кумцю не поуйте собѣ крови. Они для сего вапй розмѣны, «спѣвы и листы дуюкуютъ» (въ «Свободѣ»), що васъ люблять, уважають за мудрого и бажаютъ, щоби другй люде мали зъ того науку.

Василь: — Ага науку.... Они пашуть, а люде смѣють ся зъ мене. Я не хочу, не хочу, не хочу того и мушу ихъ еще подати до суду. Якъ они смѣють вольныхъ ентисенѣв нападати? А я ентисенъ американскій, маю въ краю газдовство, я... (Смѣває):

Маю въ краю грунтъ и хату Я не знаю що бѣда — Букмѣт гоноу еи клиту Голохребу и завяту — Я газда, я газда, я газда! Въ мене въ дома кусникъ поля И худобы череда; Въ мене шасте, въ мене воля, Менѣ усмѣхаеся доля. Я газда, я газда, я газда!

Гриць: — А та хата горѣла буди Грунтъ накрые пѣсь хвостомъ... Поля десять кроковъ буде — Жайбы по нѣмъ скажутъ веселю, А вы ту бѣдакомъ, бѣдакомъ! Василь: — Идѣть до лиха! Зачиваете вже и вы мене грызти?

Гриць: — Я васъ не грызу, але що правда. Ты мягки, котрий маєте въ старѣмъ краю не стоять и шуха тибакп. Ты е ту роб тникъ — розумѣте? — Нѣчого большого лишь звичайный собѣ робѣтникъ. Потреба проте прозвѣчатисъ, лучити ся и разомъ зъ робѣтниками йти на передъ. Галицкимъ худобствомъ нема чого ту величати ся.

Василь: — Та не берѣть мене на бачъ и простѣтъ, если щось дурного менѣ пирвало ся. Я зъ тоу гризоты выинивъ кѣлька склянокъ пива и вже самъ не знаю, що говорю.

Гриць: — Яку вы маєте гризоту, вѣдь чого? Що «Свобода» напаше часомъ о васъ?

Се не е нѣчого злого. Вирѣшмъ пождѣть трохи — при епособности и еимъ напашу до редакцїи «Свободы», що бы вже лишили васъ въ спѣк ю.

Василь: — Давѣ бы вамъ Богъ здоровья. Напривду такъ зрѣбите?

Гриць: — Певно ще зроблю. Але се дурниця, теперѣ о много важнѣйше рѣчь повинна займати робѣтниківъ.

Василь: — Що-жъ то тако-го?

Гриць: — Якъ знаете, всѣ богачѣ американскїе остатними часами сильно взяли ся за руки и сотворили организацїю за помощю, котрой заводѣли Америку. Промыселъ, торговлю, уряды и т. п. все они загорнули въ свои лабы. Мы лишь мусимъ працювати, а они устанавляють цѣну продуктѣвъ, вѣбогачуютъ ся зъ нашоу працѣ, рядять крадѣмъ и водать насъ за носѣ. Отъ и недавно, коли выбра-ли свого президента, под-несли значно цѣну на углю и мясѣ, а на другй рѣчи поднесутъ въ коротцѣ.

Василь: — Що-жъ мы на се порадишь?

Гриць: — Всѣ свѣдомй робѣтники хотять тѣкожъ такъ якъ они злучатисъ до кущи и по кѣлька лѣтахъ зломати силу и выливъ тыхъ пасожитѣвъ.

Василь: — А въ якій спѣ-собѣ возьмуть ся до того?

Гриць: — Въ якій? — че-кайте я припесу вамъ на другй разъ такую книжочку, зъ котрой дождаете ся все-го. На нывѣ буде досыть. Добра нѣчь!

Василь: — Добранѣчь, до браячѣ! А напишѣтъ, про-шу васъ, до «Свободы» и просѣтъ ихъ за мною.

Пѣдсхувавъ Чалый.

Памятайте, що въ мѣсяцю грудню „Союзъ“ буде принимати новыхъ членѣвъ по-низше 35 лѣтъ житя — безъ вступного, старшихъ за полови-ну вступного.

„Trianon.“ Одна пдруга вѣля що побудували королѣ для своихъ фаворитокъ зъ перепыхомъ урядженй. Въ вели-комъ мешкии королѣ, навѣтъ Наполеонъ, а въ малѣмъ Марїа Антонїна. Находить ся тамъ такожъ возѣвня, а въ нѣѣ королѣвскїй та коронацїйный возы. Одень зъ нихъ має выглядъ каравану, лишь та рѣжвация, що зъ корона-цїйного повозу ажъ капае золото. Коли бачитъ ся тѣ вѣѣ богатства и той перепыхъ въ якѣмъ мешкала е-ликъ панове, не подивуеши ся, що народъ хопивъ ся такого радикального средства якъ революцїя и повы-гавявъ дармѣждѣвъ.

Вертаючи зъ Версалью сонце пекло мовъ огнемъ, а въ вагонахъ певно купатисъ бы треба було въ потахъ, якъ бы не те, що на вагонахъ були ще мѣсяца до си-дженя а тамъ вѣтрѣцъ обдувавъ вже спѣтвѣлий нашй лия.

Вечерами рухъ на головныхъ улицахъ Парижа ве-звычайный. Хѣдники тамъ дуже широкй, а передъ кож-доу реставрацїею чи кофейнею поуставляванй столики и крѣсла. де сидитъ повно гостей попиваючи пиво, чи вино. Попередъ гѣстими переходить тѣма хлопцѣвъ зъ часописями, книжками, захвалюючи голосно свой товаръ. Большая ихъ часть ихае влѣзливо свой товаръ на столѣ передъ гѣста, ажъ полисменъ его водгачае. Дальше по черѣ переходить розличного рода птукарѣ, розкладають на тротуарѣ свои приврады, покижуть на скорѣ, що вмѣ-ють, а опѣли збирають вѣдь гостей центы, забираючись дальше. Що ино надѣиновъ хлѣпецъ огорненный довгями плащомъ, розпрѣстеръ на камѣняхъ малй диванчикъ, пе-ревернувъ кѣлька коловъ якъ за нимъ иде другй, що лийка кушники западенныхъ цигарѣвъ, ихае въ горло ма-лый штилетъ и т. д. За малу хвилу скридаеся чоловікы и ихае подъ столѣ карты, щоби поставити ставку, по нѣмъ зъявляеся женщина, стае на крѣсло и вытягае подгопаш-нымъ вже телесомъ якусь пѣсьонку, а коли додати до се-го турнѣтъ безчисленныхъ повозѣвъ та трамваѣвъ, що перебѣджають улицю, можна собѣ зобразити цѣлу га-марню.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Американскій Домъ Емиграцїи“ и вы-сылайте жертвы до кассера подъ адре-сомъ: Mr. JOHN PARRY- LAK, 436 East 76 St., New York City, a за-равномъ увѣдомѣть о томъ секретаря подъ адресомъ: Mr. K. KIRKOV, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Комитетъ.

— Каждый що заплатитъ за „Свободу“ агенту, нас жадати вѣдь него посвѣдченя зъ печат-кою редакцїи.

— Зъ Northampton, Pa. пише намъ п. В. Гришко: 19 го с. м. одень „унгаръ“ (не знаю Слогакъ чи Ру-спинъ), що за послѣднихъ 5 мѣсяцѣвъ не робивъ нѣ-чего а лишь прохажувавъ ся, вступивъ до нѣмецкого салюну и казавъ собѣ дати горѣвки. Скоштувавши по-дану ему кельнеромъ го-рѣвку, зачатъ клести, що не добра. Тогда кельнеръ (баргендеръ) выйшовъ за бары и давъ ему 3 разы въ носокъ. „Унгаръ“ побѣгъ до дому, навивъ революверъ, вернулъ и стрѣливъ 3 разы до кельнера. Кулѣ графили его одна въ груди, друга въ живѣтъ, трета полетѣла въ дверь. Нѣмцѣ, що були въ готелю, хотѣли „унгара“ сѣймати, але сей оборо-нивъ ся ножемъ и утѣкъ до пивницѣ. Звѣдтамъ вытягну-ли его Нѣмцѣ и хотѣли по-вѣстити, але полицїя оборо-нила его. Вмѣсто до ареш-ту, дали мордерцю до пши-талю, бо вѣдь нѣмецкихъ рукъ не мѣгъ ся рушити, а тыхъ, що его били, взяли до арешту. 21-го померъ баргендеръ въ шпитали въ Bethlehem, Pa. а „унгаръ“ день позвѣйше. Такъ двоихъ молодыхъ людей зѣйшло не-потрѣбно зо свѣта черезъ свой нерозумъ и завзятѣсть.

— Сара Бернардъ, най-больша драматична артис-тка п Константина Коке-ленъ, вѣйславнѣйшїй комикъ, завитали 20 с. м. до Нью Йорку. Варта бы, абы нашй хлопцѣ зъ Нью Йорку по-йшли хочъ ризъ подивитисъ до того театру, де они бу-дуть грати.

— Минувшюи середи святкувало братство св. А. Михайла въ Йонкерсѣ, Н. Й. 5 лѣтну рѣчницю заложена-свого братства. При тѣй на годѣ зложили члены брат-ства на Народну касу \$10.00. Славно!

— Въ „Свѣтъ“ появилась «Пѣсь о свинѣ», «сочине-нїе» редактора той же газе-ты и руского православно-го священника зъ Олдь-Форджъ, Па., — о. Гр. Груш-ки. Пѣсь ея здраджуе не-звычайный поэтический талантъ автора та ставитъ его вѣд-разу на перше мѣсце по-мѣжъ поэтами росїйской пра-вославной мисїи въ Америкѣ. Будучи эпохальнымъ вкл-домъ въ росїйску правосла-вну красну словеснѣсть тутъ, въ Америкѣ — пѣсь ся мае рѣвночасно ще и друге-далекосягле значѣне. Она побивае «мовы тараномъ» всякй гавканя «вѣкрайнци» на Москаливъ, що будѣтъ-то они заказуютъ друковати ихньюю мовою, мѣжъ тимъ якъ ся пѣсья докazuje на-глядно, що Мсекалѣ не ли-шевъ позваляютъ въ А ме-р и цѣ друковати на „мало-русскомъ языкѣ“ рѣчи въ-родѣ газетъ „Свѣтъ“, але навѣтъ самъ Победоно-сцевъ, голова Синоду, дае-грошѣ (розумѣе ся не свои) на выдаване такихъ лїтера-турныхъ бисерѣвъ якъ „пѣсь о свинѣ“. — Зачуваемо, що „пѣсь о свинѣ“ мае под-ложити одень псаломщикъ подѣ ноты, а хоръ «малы-чикоувъ» зъ Wilkes-Barre мае-сѣйвати еѣ на привитане правосл. епископа, що на-весну вѣдѣдае катедру въ Олдь-Форджѣ.

— У. С. А. достануть въ короткѣмъ чисѣ двоухъ кар-диналовъ, здаеъ ся, замѣсть двоухъ рускихъ епископовъ. Довѣдუმось такожъ, що Австрїя и Францїя хотѣли достати, кожда, хотѣ одного, та Римъ рѣшивъ на-корысть католикѣвъ а ме-ри канъскыхъ.

— Дѣвчата рускй и жѣвн-кй приступайте до сестри-чныхъ братствъ и до „Р. Н. Союза“! Дня 18. новембра б. р. умерла неспѣждано въ Бруклинѣ дѣвчина Ма-трона Дзиндранъ, родомъ зъ Регетова (Галичина); на-лежала цѣлый рѣкъ до сестр. братства св. Ольги, але за-намовою нерозумныхъ лю-дей перестала платити до-братствы передъ 9 мѣсяца-ми и проте стратила всяке-право до посмертного. Куз-ма и Ст. Падла, хотѣ чужй, мусѣли ходити хата вѣдь-хаты и збирати жертвы та-заняти ся справленемъ по-хороу, а если бѣ не они, то були бѣ еѣ докторы по-рѣзали для науки.

Французъ нервовый и живой. Коли говорить, роз-водитъ руками, горлчить ся, вѣнь говорить вѣми пер-вамп. Якъ поглянути на исторїю Французѣвъ, морѣ-нати ихъ можна до гѣрогого потѣчка, що въ погоду-жибонитъ лагѣдно, мило по камѣнчикахъ, а въ зливу шумитъ, бурить ся, выливаетъ зъ береговъ, забираючи-розбурханными вѣлями по дорожѣ все, що стоитъ на-завѣдѣ.

Най собѣ кто говоритъ що хоче про Францїю, але звѣдтамъ ще на довго подуть на Европу лучѣ посту-пу и цивилизацїи.

(Дальше буде).

Стефанъ Макарь.

IV. Руско-американска народна пѣсня.

Въ Америкѣ «презента»*) ставляютъ, Робѣтника лемъ ся договаряють: Камарата што то зъ нами буде, Якъ тотъ «презентъ» про насъ планнй буде? Гура хлопцѣ гура вразъ, гура вразъ, Не пославъ насъ цисаръ нашъ, цисаръ нашъ. Не требало телеграфы пуцати, Же насъ буде Америка ховати; Зъ Америки телеграфы ишли, Жебы до ней робѣтники пришли. Ой ту насъ машъ «презентъ» нашъ, ту насъ машъ, Дай намъ по три талары на день засъ. Алякъ намъ ту роботу не дають, Отпашкуй насъ до нашего краю, Дай кождому по пять сто талары, То подѣме собѣ зъ Богомъ сами.

*) президентъ.

Подавъ Д. Васько. (Ansonia, Conn.)

— П. Е. Демянчикъ зъ Sunny Side, Pa. пише намъ: Прийшовъ тутъ до насъ одень фалшивый колектѣръ, а вы-глядавъ такъ, що мавъ по-гавки по колѣна, а «гамбу» за ухомъ. Бувъ тверезый, а бухало зъ него якъ зъ кека-одѣ пива. Казавъ, що ко-лектусъ на руску церкву въ Питсбургъ що на 7 ѣй ули-ци. Але я дивлю ся до книж-ки а тамъ пописане якесь Hungaria, а наконецъ ими-Ст. Яцковича. „Ну, братку, ужъ сѣ ту!“ Думавъ, що га-личане дураки то ихъ об-дурить, тымчасомъ му ся такъ повело, якъ тому ко-тѣви, кедъ му привяже ка-мѣнь на шю а пустить до-великой воды. Та-жъ мы зна-емъ, где наша церква и хто-нашъ о. духовный.

— Панове редакторы вѣдь «Руслана» предруковуютъ неразъ нашй допис и ста-тѣ. але зъ браку часу чѣ-иншоп якои причаны дуже-часто не подаютъ, що се-взято зъ нашоу газеты. Таке-поступоване не вѣдповѣдае-згальню приймають прави-ламъ и мы сподѣмось, що-она невдовзѣ змѣнитъ ся на-лѣпше.

— Число членѣвъ нѣ „Со-единенїю“ збѣлынилось въ-мѣсяцю октобрѣ о 19 людей.

— Газеты рознесли чут-ку щоросїйскй царъ померъ. Вѣсть тая показала ся не-правдивою.

— На морѣ стала ся си-ми днями страшна катастро-фа. Нѣмецкй корабель „Ре-бенштайнъ“ выѣхавъ зъ на-боромъ угля зъ Уестерт-лепуль въ Англіи, коли од-накъ вѣдѣхавъ 129 милъ-вѣдь береговъ, наставъ стра-шенный выбухъ газѣвъ, якй-утворили ся зъ угля. Кора-бель зѣоставъ спльно ушко-дженый а кѣлька моряковъ-забитыхъ и покарѣченныхъ.

— Выиграли страйкы! Дѣв-чата, що робили въ цигаро-вой фабрицѣ на 42 ул. въ Нью Йорку выиграли страйкы. Въ страйку находилося 250 дѣвчатъ, а страйкували че-резъ нелюдского формана, котрый ихъ рвавъ за «чу-прину» и крутивъ имъ уха. Страйкы тревали кѣлька мѣ-сяцѣвъ, ажъ нарештѣ, коли-формана «высаковано», дѣв-чата вернули назадъ до ро-боты.

— Въ Ватиканѣ (резиден-цїи папы) сповнено нову-крадѣжъ зъ касы, где пере-ховуютъ ся грошѣ на вы-плату для урядникѣвъ. Зло-дѣи забрали всю готовку.

— О. Гр. Грушка каже, що не знае кому дати и на-що \$141.00 зѣбранныхъ на-Емиграцїйный Домъ. Певна-рѣчь, що нѣкому иншому-якъ тѣлько Емиграцїйному-Домови, товариству що за-чартероване и яко-таке-истуе. — Що о. Грушка ви-ненъ наборщикѣвъ \$105.00-се не лѣжъ, бо у насъ е на-се доказы — чорне на бѣ-ломѣ.

— Псвѣдомляеъ тыхъ-вѣсъхъ, котрй насъ пытали, що гумористично сатырич-ный двотыжневникъ «Ко-маръ» стоитъ на рѣкъ 2 до-ляры, а адресъ до него та-кий: Редакцїя «Комаръ», ул. Лычакѣвска ч. 23. Львѣвъ, Austria, Galicia.

— Братство св. Арх. Ми-хайла въ Elmira Heights, N. Y. буде принимати въ мѣ-сяцю грудню новыхъ чле-новъ безъ вступного. Кто-бы-хотѣвъ приступити зъ Ел-майры, Корвинъ, Ломенвилъ, Бордетъ и Лендрѣсе нехай-ся зголоситъ, бо не все такъ-ся трафитъ зашпарувати 2-доллары и бути членомъ у-братствѣ.

Секретарь М. В. Морозовичъ, Box 103, Elmira Heights, N. Y.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

О. Богданъ Кирчѣвъ, рускй священникъ въ Дов-гѣмъ. пов. Стрый, въ Гали-чинѣ, рѣднй братъ ч. К. Кирчѣвъ зъ Джерзи Сити, Н. Дж., померъ дня 19. окто-бра 1900 на удаѣ сердца въ 44 р. житя полививши же-ну и двоє дѣтей. Бувъ се-чоловѣкъ щиро-любичей свой-народъ и богато трудавъ ся-для народу словомъ и пись-момъ.

Вѣчная ему память!

— Увѣдомляе ся всѣхъ-членѣвъ братства св. О. Ни-колая въ Питсбургъ, щоби-безусловно приїшли на рѣч-ный мѣтингъ, котрый вѣд-буде ся дня 9-го децембра-въ церковной галѣ. Котрый-членъ не явитъ ся на той-мѣтингъ, заплатитъ послѣ-цаараграфу 27-го кары дѣ-а-до лѣры. На томъ мѣтин-гѣ буде ся выбирати новый-урядъ и приймаити новыхъ-членѣвъ безъ вступно-го.

Микола Марковичъ-преде.

— Братство св. Ивана Хре-стителя въ Buffalo, N. Y. буде-принимати въ першу недѣлю-въ грудни новыхъ членѣвъ за оплатоу-вступного въ сумѣ одного-доллара. На томъ мѣтингѣ будутъ-выбиратисъ такожъ новы-урядники, зѣняти-ся-статуты и полагоджувати-дуже-важй справы. Кождый членъ-братства мае явитисъ подѣ карѣю-одного-доллара. Мѣтингъ вѣдбуде-ся въ домѣ-подѣ часомъ 81 Churchhill Str.

Стефанъ Мизахъ, прѣдсѣ-Феельо Оларъ, кассиръ, Иа. Бурштинъ, секретарь, Василь Юрчакъ, } оуѣкны хорыхъ, Андрей Струсъ, }

Спаношенї.

Моипко бѣднй мовъ камаша-Вандрувавъ за море: Кѣлька книжокъ, „балабуста“,*) Перина, бахоры, Капелюхъ старый и халатъ, Шапка-сабашѣвка, Три „бебехи“, старе пшате, „Гуголь“, цибуль кѣлька — Отъ и всѣ его маетки, Отъ и всѣ здобутки... Навѣтъ въ Лейбы на шифкарты-Позичивъ двѣ сотки.

Та хотѣ зъ краю не привѣзъ вѣнь-Нѣчого зъ собою — Въ Америкѣ доробивъ ся-На австрїйскомъ „гою“**) За лѣтъ десяти обловивъ ся-Десять тысячами — Днесъ панъ зве ся, — Сурка панѣ, Дѣти панаичамъ... Во всѣ „гоѣ“ христїяне, Кождый хлопъ австрїйскй-Зѣоставъ Богомъ сотвореный-На „бизнесъ“ жидѣвскй...

Р 89 Чалый.

*) „Балабуста“ — въ жидѣвскѣмъ жаргонѣ значить лѣвша-господина

**) „Юнип“ зовуть жиды (погорливо) христїянъ.

„ГРОМАДСКЙ ГОЛОСЪ“, радикаль-на часописъ для руского робѣчного-народу-выходитъ у Львовѣ шо тыжня, зъ-образован-и-коштуе на рікъ \$1.50. Грошѣ треба-послать на руки агента: Mr. M. Kolodj, 327 Shamokin Str., Shamokin, Pa. а дописъ на-адресъ: Red des „Hromsky Holos“, Lublin — Union Gasse, 5, Lemberg, Austria, Galicia.

Юрко А. Прокоповичъ, погребникъ, готельникъ, и Livery Stable. — Галѣ на мѣтингѣ и забавы, — 201 Jones Str., OLYPHANT, Pa. Galicia.

МИХАЙЛО БОСАКЪ, нотаръ публичный, посылаетъ грошѣ — продае шифкарты.

Вѣнь мае такожъ-гуртовный складъ (wholesale) всякихъ-на-питкѣвъ въ-OLYPHANT, Pa.

— Дня 25. лат. децембра (латин. Рождество) вѣдбуде-ся въ Shamokin, Pa. рано-поминальне богослужене-за-бл. п. Йосифа Сембратовича, а-вечеромъ того самого-дня-вечерѣкъ музыкаль.-деклам.-въ-салѣ подѣ церквою-въ-честь-памяти-бл. митроп. Йосифа.

Где есть?

Иванъ Мишинъ, що-прїй-шовъ до Америки-тому 13-рокѣвъ-зъ-Чатина (повѣтъ-Лѣско, Галичина), перебу-вавъ-довгій-часъ-коло-Питс-бурга. Кто-бы-знавъ-его-адресу, нехай-зголоситъ-ся-до-его-сына:

JOHN MISHCHISHIN, MONESSEN, PA. Westmoreland Co.

— Агентами „Свободы“ зъ правомъ колектѣваня-гро-шей-суть:

Стефанъ Калазукъ, Jersey City, N. J. Иванъ Бурштинъ, Buffalo, N. Y. Василь Гринко, Northampton, Pa. Василь Тылъвскй, S. S. Pittsburg, Pa. Алексй Шаршѣвъ, Shamokin, Pa. Петро Г. Рончѣвскй, Troy, N. Y. Александеръ Патрошъ, St. Louis, Mo. Г. Дюбильскй, Plymouth, Pa. Левъ Мошѣта, Lansford, Pa. Иванъ Котвичикъ, Weller, Pa. Костъ Постунакъ, McAdoo, Pa. Дим. Ванько, Ansonia, Conn. Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada. Иванъ Сабатъ, Yonkers, N. Y. Костъ Дубинскй, Simpson, Pa. М. Говда, Edmonton, Alberta, Canada. Иванъ Дрогомирѣкй, Pleasant Home Man., Canada. Иванъ Фаринякъ, Trauger, Pa. Иванъ Прѣгонъ, Lodi, N. J. Андрей Виллѣкй, Scranton, Pa. Дим. Бидомъ, Passaic, N. J. Андрй Павликъ, Mt. Carmel, Pa. Гр. Паскарикъ, Stuartburn, man. Canada. Редакцїя.

Чятальня въ Олѣфантѣ-про-дае-слѣдуючй-книжки:

Май Назарѣтъ, повѣст. И. Франка \$1.20 Народный Рухъ Австрѣ-Уг. Русинѣвъ 15 Народный оповѣданъ, М. Вичина 30 Оповѣданъ Ол. Катрича 20 Оповѣданъ В. Буздовского 30 Оповѣданъ М. Коцубинского 20 (Дальше буде). Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

ДЛЯ НАШИХ ДТЕЙ.

TWO LITTLE KNIGHTS IN KNICKERBOCKERS

Thirty-five long, slender, plump headed cattails—one apiece for 30 boys, and five over, in case of accidents or extra boys. They had been gathered in exactly the right stage of greenness, tied in a neat bundle and placed carefully, heads up, in one corner of the attic, where it was dry, but not too dry. Tommy stood gazing at them with an anxious wrinkle between his eyes.

There was a similar bundle—yes, even a larger bundle—in one corner of the Rawson boys' attic, and Tommy would have given a good deal to know which bundle would finally be used. It was something that nobody could predict, and it meant much to Tommy. It also meant a great deal to the Rawson boys, but Tommy was not thinking of that just then.

The next evening Tommy burst into the house, after school, with a radiant face.

"Oh, mamma, mamma!" he cried. "We've beat! We've beat! Our candidate's elected! Hurrah, hurrah, hurrah!"

In two minutes, more or less, the 35 cattails were standing on their heads in an old water bucket filled with kerosene.

Soon after supper a crowd of noisy boys gathered around Tommy's gate, and by the time the cattails were distributed it had grown quite dark.

"Now, then, are you fellows all ready?" asked Tommy, with an important air.

The boys looked around.

"Hello!" said Willie Wilson, spying a small figure leaning against the gatepost. "There's Paul. Paul hasn't a torch. Give Paul a torch."

"I'm on the other side," said Paul sadly but firmly. Paul was the little orphan cousin who lived with Tommy's people, and his dead father had been on "the other side."

If it had been any other boy in Stalbridge, this bold statement would have been received with sneers and jeers from the excited lads, but there was something about quiet, resolute, gentlemanly little Paul that had won the respect and affection of the older and rougher boys.

"Oh, say, come on anyway, Paul," said Willie, with gruff kindness. "It's dark, and nobody will see you."

"I can't," said Paul, turning and walking away around the house.

"Why, of course he can't," said Bob Evans indignantly. "Would you?"

Tommy was very quiet. He was living over again that moment of suspense and anxiety in the attic yesterday. He was thinking of the big bunch of cattails that was still standing in a dark corner of the Rawson boys' attic. He ran his hand up and down the polished stem of his own torch, remembering that it might have been in the attic yet. In that case Tommy himself would have been lying face down in the barn loft, with his head buried in the hay to drown the Rawson boys' exultant cries.

"I say, fellows," he said, "we'll have our procession, of course, but we won't holler."

There was a snort of disgust from the excited boys.

"It won't be any fun at all," shouted Ted Andrews, who had a voice like a trumpet and enjoyed using it.

"They'll think we don't care," said Harry Lee.

"Huh!" said Tommy, brandishing his unlighted torch. "I guess this'll speak for itself. They know where we stand, and we know, and they can think what they like. You can holler inside all you want to, and tomorrow will be the men's procession, and you can holler then, but not tonight."

Tommy was born to be a leader of men and was therefore a born leader of boys, so he won them over. Presently there was a scratching of matches, and one by one the little torches

Turn it on! Turn it on!" whispered Johnny Rawson excitedly, but the puzzled look in Ted's eyes deepened. "Tisn't the fellows," he muttered. "They'd be yelling like Comanche Indians."

"Tis too! Turn it on, I tell you," growled Johnny.

"Tisn't the fellows," Ted repeated doggedly.

"Turn it on, I tell you," said Johnny, reaching frantically for the hose. He saw a brilliant opportunity passing rapidly beyond his reach.

Then the Rawson boys rolled over and over, becoming every moment more and more tangled in the hose as each struggled for the possession of it. At last Johnny succeeded in wresting the nozzle from Ted and in turning the water on, but the only living thing in range was old Tom, the cat, who was

THEN THE RAWSON BOYS ROLLED OVER AND OVER.

sitting on the top step, glaring at the bobbing lights. He fled, spitting and squalling, to the barn and hid himself, vowing that he never, never would have anything more to do with mysterious moving lights which suddenly belched forth streams of icy water, and he never did. Forever after the sight of a lantern bobbing up the street would send him flying to a place of safety.

By the time the Rawson boys had untangled themselves from the hose and Johnny had it properly aimed the procession had turned the corner and was marching down the next street.

"You're a pretty fellow!" cried Johnny to Ted.

"I don't care," said Ted to Johnny. "I'm not sure yet that it was the fellows."

But deep down in his heart he was pretty sure it was, and he was pretty sure he knew why they were so quiet, and he was quite sure that it was a very fine thing to do.

"I wouldn't have turned it on if I had been sure it was the fellows," he said to himself as they rolled up the hose and put it back into its winter quarters.—Mary M. Parks.

Dog Saves a Child's Life.

From Saunders county, Neb., comes a story of the remarkable fidelity and almost human forethought of a shepherd dog which for 19 hours guarded a wandering babe which was out all night in a terrific rain and wind storm. The 2½-year-old child of Fred Baltz, Jr., wandered away from the farmhouse, and when Mrs. Baltz missed the child she hitched up an old horse to a sulky and drove rapidly to the field where her husband was thrashing. The whole force of thrashers immediately volunteered to join in the search. Mr. Baltz sent the men to a neighbor's and asked their assistance. Everybody responded, and as the searching party spread out each member of it requested aid of every man he met, so that by midnight there were more than 50 men searching hills and dales in the neighborhood of the Baltz farm. All night long, during which at intervals the fury of the storm seemed to baffle the efforts of strong men, the search was continued, but the little one eluded every member of the party.

Not until 1 o'clock the next day was the search for the child rewarded. Sitting up against the sheltering bank of a creek, wet, shivering and bedraggled, the child was found. By its side stood a shepherd dog who for a year or more had attended the flocks on Baltz's farm. The faithful animal could not be induced to leave the child at the request of the man who first approached, who was a stranger to the dog, and for a few minutes he contested the right of the man to touch the child. After a careful survey he saw that the child had been dragged from an exposed point near the creek up under a small overhanging bank of the stream which formed something of a natural shelter. He is convinced that the dog must have dragged the child up to this sheltering rock and by so doing saved its life. The dog is about 4 years old. It is needless to say that hereafter the noble animal will feed on the fat of the land.

Three Pierce Puppies.

Three cunning little puppy dogs To suit of glossy brown. Who tried their rascally little backs At every one in town. One morning, on her way to school, Spied little Lucy Blair, A pretty little brown-eyed girl With silky, curling hair.

"Let's bark at her!" they cried at once; "I'll be such jolly fun To see her drop her reading books And scream and turn and run!" "You darling, darling little dogs!" Cried Lucy in delight. But puppies don't know English well; They thought her in great fright.

Just then some raindrops, cold and bright, Came slowly dripping down, And her umbrella Lucy raised, So big and black and round, And each brave puppy turned about And hung his little head And scampered home to wondrous haste And tumbled into bed.

—Little Tcha

"Now! Now they're near enough!

ВСЯЧИНА.

— На цѣлой земли жие около 1,534,022,000 людей; зъ того припадае на Азію 836 міліонѣвъ 793 тысячъ, на Европу 383 міліонѣвъ, на Африку 177 міліонѣвъ 510 тысячъ, на Америку 135 мил., 933 тысячъ, на Австралію разомъ зъ Полинезію 5 міліонѣвъ 979 тысячъ, а на подбугуновы край припадае всего 89 тысячъ людей.

— Протавъ фебры (проласниці) вывайповъ дръ Беллиндагі въ Мексико одно лѣкарство, котре запускае подъ шкуру.

— Въ старомъ краю многі стратили черезъ пятику маегокы, а въ Америкѣ здоровые.

ЗЪ ЛЮДСКИХЪ ЯЗЫКѢВЪ. Ходило бы ся краснѣ И любило бы ся маснѣ, Лемъ робити страшнѣ.

Парубокъ (до дѣвкы зъ червоныма волосами): — Не сѣдай гу мѣ, бо мя запалишь.

Дѣвка: — Ты не будешь горѣвъ, бось ищи зеленый (молодой).

Под. К. Долгийский.

ВСѢ КРѢМЪ ДВОХЪ. Одного разу зайшовъ до пруского короля одень священникъ впроста о парохію.

— А вы вѣдкы? — спытавъ король.

— Зъ Берлина, найяснѣйшій паве.

— Коли вы зъ Берлина, то вѣчно не досагаете. Берлинцѣ вѣчно не варті.

Однакъ проворный полъ водою вѣвъ водважно: — Зъ вынятковъ двоухъ: Найяснѣйшого пана и мене — и одержавъ парохію.

ДУМКА.

Ой прійшовъ я въ Америку, Не знаю читати, А хто тому виноватый? — Та отецъ и маги.

Теперь бы ми ся придало До нихъ написати, А не знаю аѣ слова Що до нихъ сказати.

Я ту робивъ при каѣню Изъ Талиянами, Не могу ся за Русинѣвъ Ничого дзнати.

Робота ся докончила Треба вандрувати Може бы я кого запашовѣ Листа написати.

Выкупивъ я собѣ тикетъ До Пенсильваніи Знайшовъ писара що пише Хочь до Италіи.

Дуже мене утѣшило, Ту есть руска школа, Иду заразъ записатися Тай до профессора.

Мушу ся паушити Листъ ся написати, А часами и „Свободу“ Собѣ почитати.

Лемко.

НАЙЛѢПША ГРОСЕРІЯ въ Олифантѣ

Ковальчикъ и Осеняга на River Str. Хлопцѣ и жѣнки купуйте у нихъ а не покажете.

РУСКИЙ КРАВЕЦЪ.

Въ Шамокінѣ, Па. мешкае рускій кравецъ ПЕТРО КУЗМИЧЪ, 146 Lincoln Str.

Робитъ вѣсьмакы убраня мужскы складно и дешево.

Хто у него замовитъ убраня, ніколи того не покаже.

Першій, рускій салютъ и РЕСТАВРАЦІЯ ВЪ ШТІСБУРГѢ, ПА.

АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА. Мас рѣтъ гачный салютъ, де можѣ стати напитки всакого рода, а при томъ утримуе реставрацію, де можѣ стати ислаского. Салютъ Алекс. Федорчака одѣ назъ „народный отель“ есть при Carson Str. No 716 міжъ 7 а 8 улицю недалеко руской церкви.

Юліанъ Коністаньскій (JULIAN KORYSCANSKI) 424 Shamokin str. ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салютъ рускій. — Найлучшій напитокъ

можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутелки, вина розмантого гатунку, горѣвки досконалы, цигара дуже добры.

Спѣшѣте Братя Русины до своего братчика Юлька.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAN, PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Кожный Русинъ маючий яку потребу въ Нью-Йорку, чя въ околици, повиненъ вступити до того гетеля, бо тутъ достане найздоровѣйшій и найташій напитокъ всакого рода и поладу, де найлучше купити шифарту.

РУСКИЙ ШВЕЦЪ

Игнатій Березинъ

— робитъ — добры черевики тапо.

За роботу ручитъ.

516 E. Pine str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ МИКОЛАЙЧИКЪ.

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчитъ всаки недуги со-вѣстно и въ короткомъ часѣ. Особенно нездоровный лѣкаръ въ спра-вахъ положничихъ. Говоритъ по англійски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

ЧИ НЕ ЗНАЕТЕ, ЩО СЕШАНЪ Матренко

готель и галю на забавы на River str., въ ОЛИФАНТѢ?

300 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA

Великій компанічний сторъ

Russian Mercantile Co. Ltd.

— въ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшений и на ново урядженый. Новый домъ великій,

красный, котрый компанія ку-пила 1896 року за \$18,000

доказуе, що може ком-панічна работа. — Веѣ ро-зумий Русины належатъ до той

компаніи, купуютъ зѣ своего власно-го стору значить, спомогають самыхъ

себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000.

Зиряжае нимъ:

Теодоръ Федько

Гавриэль Малевый

Гуртовный складъ (Wholesale)

20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Масе заведѣды на скла-дѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣв-кахъ зѣ найлучшихъ брова-ровъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого гатунку.

Братя! зашовляйте у сво-го!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ ПА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.

Юрія Хилыка.

Хто хоче мити, добре и красне убране, а ще до того за ташъ грошѣ, то най йде купувати до Ю. Хилыка, но най не забуде взяти и гро-шей зѣ собою, бо тамъ усе cash.

Продае вѣвъ такожѣ „шиф-карты“ и посылаетъ грошѣ до вѣсьхъ частей свѣта. — Йдѣте до старого знакомого!

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довольствіа прак-тика дали ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчитъ успѣшно всакого рода хоробы. Масе такожѣ свою власну аптеку, въ котрой выроблюють ся дуже добры и помѣщій лѣкарствы.

Розмовитъ ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

O. Murdza & Bros

46. Second st MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЯ

Сторъ заосмотреный най-лучшими товарами, спрова-дзованными выростѣ зѣ першо-ридныхъ складѣвъ. Живитъ вѣвъ майже вѣсьхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel. Продае такожѣ майнерскы одяги и посылаетъ грошѣ до старого краю тапо, точно, скоро и безопасно.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-РОНѢВЪ.

Вынаймае такожѣ „карты“ на похороны, хрестыны и всѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

А. Wasserman,

29 Clinton str. near Stanton str. NEW YORK, CITY.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

готельничій

246 Pearl Str. Shamokin, Pa.

Недалекъ руской пласати.

Великій компанічний сторъ

Russian Mercantile Co. Ltd.

— въ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшений и на ново урядженый. Новый домъ великій,

красный, котрый компанія ку-пила 1896 року за \$18,000

доказуе, що може ком-панічна работа. — Веѣ ро-зумий Русины належатъ до той

компаніи, купуютъ зѣ своего власно-го стору значить, спомогають самыхъ

себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000.

Зиряжае нимъ:

Теодоръ Федько

Гавриэль Малевый

Гуртовный складъ (Wholesale)

20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Масе заведѣды на скла-дѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣв-кахъ зѣ найлучшихъ брова-ровъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого гатунку.

Братя! зашовляйте у сво-го!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ ПА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.

Юрія Хилыка.

Хто хоче мити, добре и красне убране, а ще до того за ташъ грошѣ, то най йде купувати до Ю. Хилыка, но най не забуде взяти и гро-шей зѣ собою, бо тамъ усе cash.

Продае вѣвъ такожѣ „шиф-карты“ и посылаетъ грошѣ до вѣсьхъ частей свѣта. — Йдѣте до старого знакомого!

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довольствіа прак-тика дали ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчитъ успѣшно всакого рода хоробы. Масе такожѣ свою власну аптеку, въ котрой выроблюють ся дуже добры и помѣщій лѣкарствы.

Розмовитъ ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

O. Murdza & Bros

46. Second st MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЯ

Сторъ заосмотреный най-лучшими товарами, спрова-дзованными выростѣ зѣ першо-ридныхъ складѣвъ. Живитъ вѣвъ майже вѣсьхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel. Продае такожѣ майнерскы одяги и посылаетъ грошѣ до старого краю тапо, точно, скоро и безопасно.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-РОНѢВЪ.

Вынаймае такожѣ „карты“ на похороны, хрестыны и всѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

А. Wasserman,

29 Clinton str. near Stanton str. NEW YORK, CITY.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

готельничій

246 Pearl Str. Shamokin, Pa.

Недалекъ руской пласати.

Великій компанічний сторъ

Russian Mercantile Co. Ltd.

— въ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшений и на ново урядженый. Новый домъ великій,

красный, котрый компанія ку-пила 1896 року за \$18,000

доказуе, що може ком-панічна работа. — Веѣ ро-зумий Русины належатъ до той

компаніи, купуютъ зѣ своего власно-го стору значить, спомогають самыхъ

себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000.

Зиряжае нимъ:

Теодоръ Федько